

— «Είμαι κάλφας, του ἀποκρίνεται ὁ ἅγιος, καὶ χτιζῶ παλάτια.»

— «Μὲ τὴν ὄρα σου μὰς ἔρθες. Μοῦ χρειάζεται ἴσια ἴσια ἓνα παλάτι. Νὰ μοῦ τὸ χτίσης.»

— «Μπράβο, τοῦ λέει ὁ ἀπόστολος. Σοῦ τὸ τάζω.»

Καὶ ὁ καλὸς ὁ ἀπόστολος τρέχει στὶς πολιτεῖες καὶ στὰ χωριά, πιάνει τὶς ἑμιλίες μὲ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς παθιασμένους, παρηγορεῖ τὸν ἕναν, στὸν ἄλλον δίνει θάρρος, μὲ τὴ γλώσσα τους ἐννοεῖται ὅλα τοὺς τὰ λέει, γιὰ τὴν ἐπιπέδη τάποστολικὰ, τὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ μιλοῦσαν, καὶ σπέρνει σπέρνει ὁ ἀπόστολος παντοῦ τὸ λόγο πού οἱ ψυχὲς τονε διψοῦνε.

Ἦστερις ἀπὸ ἓνα χρόνο—νὰ ποῦμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο, ἓνα χρόνο τὸν ἄφησε ἡσυχῶ—παρουσιάζεται ὁ ἄρχοντας καὶ τοῦ κάνει:

— «Τὸ παλάτι μοῦ τῶχτιπες;»

— «Ἄμει, πῶς νὰ μὴ σοῦ τὸ χτίσω;»

— «Καὶ ποῦ εἶναι, νὰ τὸ δῶ;»

— «Νὰ τὸ δῆς, ἄρχοντά μου; Γιὰ νὰ δῆς τὸ παλάτι πού σοῦ ἔχτισα, πρέπει πρῶτα νὰ πεθάνῃς!» Φαντάζεστε τί ἔκαμε ὁ ἄρχοντας, ἕνα τᾶκουσε. Στὴ φυλακὴ τὸν ἔβαλε τὸν ἀπόστολο, ἐπειδὴ τοῦ ἔλειπε ὑποθέτω ἡ καλοσύνη πού εἶπαμε.

Καὶ τὸ συμπέρασμα ποῖο εἶναι; Εἶναι τάχα πῶς πρέπει νὰ πεθάνουμε, γιὰ νὰ δοῦμε λυμένο τὸ ζήτημα; Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ. Πρέπει ξεναντίας νὰ λυθῇ, γιὰ νὰ μὴν πεθάνῃ τὸ ἔθνος. Τὸ συμπέρασμα εἶναι πῶς δὲν πρέπει νὰ φυλακίζουμε τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ φωτίσῃ αὐτὴ τὸ μέλλο μας.

Παρίσι, 22 τοῦ Μάρτιου 1907.

ΨΥΧΑΡΗΣ.

ΣΑΒΑΤΟΒΡΑΔΑ

Πάντα σὲ πέλαια ἀνοιχτά...

ΕΡΜΟΝΑΣ

Πάντα μαζί σου θὰν τὰ περῶν πιά τὰ Σαβατόβραδο. Πάντα. Πάει, τάποφάουσα. Θὰν τὰ ζῶ μαζί σου—κι ἄς εἶσαι μακριά μου κι ἄς μὰς χωρίζουνε βουνά καὶ πέλαια. Τὸ κορμί σου τὸ βρογόλιγνο δὲν τὸ βλέπω, ἡ φεγγερὴ σου θωριά δὲν ἀστράφτει στὴ λευτέρη μοναξιά μου νὰ μοῦ χλωμιάνει τὸ τρεμουλόφοπο κερί—μὰ τί μὲ νοιάζει; Μαζί μου εἶσαι πάντα, πλάι μου, ἀφοῦ ἡ γαλήνη ψυχῆ σου, τῆς τρικυ-

Κατινούλα, γιὰ τὴν ἀργητὰ τὴν ἀφάνταστη, θυμήθηκε πῶς τὸ κάτω κάτω, πρὶν ἀπὸ τὸ χειροῦργημα δὲν τῆς πονοῦσε μονάχα τὸ νεφρί, κ' ἡ φούσκα τῆς ἀκόμη βρισκότανε σὲ ἀρχμὴν κατάστραση. Πρακτικὰ λειπὸν τὸ γιατρό νὰ φροντίσῃ καὶ γιὰ τὴ φούσκα τὶς τελεφατεῖς μέρες πού θάμνησκε ἡ Κατινούλα στὴν Κλινικὴ. Κι ἀλήθεια, τὶς εἴκοσι ἐννιά τοῦ Σταβροῦ, ἄρχισε ὁ κ. Σεβιλιάς νὰ τῆς δίνῃ ἀπὸ μιὰ σταλαξιά νιτρικὸ ἔργυρο στὴ φούσκα.

— «Ἐπρεπε νᾶναι δῶ, ἔλεγε τῆς Κατινούλας ὁ γιατρός, ἐνῶ φώναζε ἡ δύστυχη, ἔπρεπε νᾶναι στὴ θέση σου ὁ προκομμένος σου ὁ ἀφέντης, ὁ κ. καθηγητῆς, νὰ δοῦμε ἀνίσως γυρέψῃ καὶ γιὰ λόγου του μιὰ σταλαξιά νιτράτο χυμένη στὴ φούσκα σου.»

Καὶ τότες βάσανο φουερό οἱ σταλαξιάς. Ὄστος ἡ φούσκα τῆς κάτι θὰ εἶχε, τὴ μολόγαι κι ὁ γιατρός, ἀφοῦ βγαίνανε σωρὸ σωρὸ σφαιρίτσες αἷμα, τὴν ἄλλη μέρα ὅμως τὸ νερὸ διαμάντι, μόνο πού τῆς προξενούσε καὶ πάλε λιγάκι ἀκράτεια περαστικὴ. Τὴν τέταρτη καὶ τελεφατεῖα σταλαξιά τὴν κάμανε τῆς Κατινούλας τὶς πέντε τοῦ Ἄη Δημήτρη. Μὰ δὲν τοῦ ἄρεζε μῆτε τοῦ κ. Σεβιλιά τὸ παιγνίδι.

— «Τὴ φούσκα, παράγγειλε, νὰ μοῦ τὴν ἀφίνετε ἡρυχη. Νὰ μὴ μοῦ τὴν πασπατέτετε στὰ Πα-

μισμένης ψυχῆς μου ἡ ἀδερφοῦλα ἡ μονάκριβη, πάντα μὲ συντροφεύει, πάντα μοῦ ἀπαλοχαιδέει τὴν ταξιδιόχαρη οὐκίη μου.

Καὶ σὲ κρᾶζω Ἠγησὸ—γιατί ταυριάζει σου τὸ νομα. Κι ἀνοίγω κουβέντες μαζί σου. Ἀτέλειωτες καὶ σιγαλὲς σὰν τὴν φιλοβοροχούλα πού σιγαλοτραγουδάει ὄξω στὸ δρόμο, τούτη τὴ σιγμὴ, τὴν παραδεισιένια σερενάδα τῆς.

*

Σ' ἤθερα, ψυχῆ, στὸ πλάι μου.... Τωραδὰ μόλις ἔκλεισα τὸ λατρεμένο μας ποιητῆ. Ταξιδεύοντας κ' οἱ δύο μας γιὰ ὄρες σὲ δνειρευτὲς Κολχίδες μὲ τὴ σιδεροσιθῶ α' Ἀργῶν του, ἀράξαμε σὶδὸ λιμάνι πού λαχταρούσαμε. Στὸ λιμάνι τῆς θείας Τέχνης, τῆς κοσμοκονβεργήτρας. Βόηθα νὰ ρήξουμε τὴν ἀγκουρα. Κι ἄς μείνουμε δῶ νὰ γευτοῦμε τὶς ἀνιστόρητες χαρὲς τῆς μεγάλης ζωῆς, τῆς ζωῆς τοῦ Ὀνειροῦ. Τραγουδώντας τὸμορφο τραγοῦδι

Καὶ βλέπω ἀγάλια ἀγάλια μπροστά μου νὰ περᾶ
ὁ κόσμος τῶν δνειρων μὲ τὰ χροσὰ φτερά

ἄς μείνουμε δῶ ὅσο νὰ λαλήσει τὸρνίθι κι ὅσο νὰ σιγάσει ὁ ἥλιος τῆς Κυριακῆς πού σκορπίζει τὰ δνευρα τοῦ Σαβατόβραδο.

*

Ἄν εἶσουν κοντά μου δὲ θὰ μπορούσα νὰ σοῦ μιλήσω ἔτσι. Θὰ σαποῦσα ἡ θάραδίαζα λόγια δίχως νόημα. Καὶ οὐ τὸ ἴδιο. Μὰ μέσα ἀπὸ τὴ συγνεφιάρικη σιωπὴ μας καὶ μέσα ἀπὸ τὰ μουχλιασμένα λόγια μας θὰ ἐξέβαινε κάποια γλυκιὰ φωνὴ πού ἀδιάκοπα θὰ φλυαρούσε καὶ πού θὰν τὴν ἀκούγαμε μοναχὰ οἱ δύο μας—κι ἄς βρισκόνοιτοσαν καὶ χίλιοι ἀκόμα γύρω μας. Πόσες κουβέντες τέτιες δὲν εἶπαμε ἴσαμε τώρα, ἔχοντας μὲ ξανθὸ κερί σφραγισμένα τὰ χεῖλια μας!

*

Τώρα εἶμαι λεύτερος ποῦμαι μόνος—καὶ οὐ μαζί μου. Ἄχ, καὶ νᾶτανε νὰν τὴ χαιρόμουνα σ' ὅλη τὴ ζωὴ μου μιὰ τέτια λευτεριά καὶ μιὰ τέτια μοναξιά—μὲ τὴ συντροφιά σου. Ἐλα, Ἠγησὸ, ἔλα, ἀδερφοῦλα μου. Ἐλα τὰ Σαβατόβραδα νὰ μοῦ τὴ χαρίζεις αὐτὴ τὴ μοναξιά. Κι ἄ σ' ἀρέσουνε τὰ ταξίδια, ἔνοια σου. Πάντα σὲ πέλαια ἀνοιχτά, πάντα σ' ἀζύγατες Κολχίδες σ' ἀομερίζουμε. Ἡ Ἀργὼ δικὴ μας εἶναι.

Ἡαῖθια, 24.3.907.

ΙΕΙΟΝΑΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΝΟΣ

Περπατούσαμε μοναχοὶ στὸ σκοτάδι. Περπατούσαμε, κρατημένοι σφιχτὰ ἀπ' τὰ χεῖρια, ἐγὼ καὶ ὁ ἄλλος. Μονάχα ἐμεῖς περπατούσαμε στὴ μαύρη πεδιάδα. Τίποτε ἄλλο. Τὰ μεγκλα βουνά ἀκίνητα μὰς ἔζωναν τριγύρω. Βαρειὰ σύννεφα εἶταν σταματημένα ἀπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μας. Τὰ ψηλά δέντρα, ἀνάρηα—ἀνάρηα, ἔστεκαν ἀσάλευτα μέσα στὸν ἀτρεμὸν αἴρα. Περπατούσαμε καὶ δὲν ξέραμε πού πάμε.

— Πού πάμε; ρώτησα μὲ πνιγμένη φωνή.

— Δὲν ξέρω πού πάμε, μοῦ εἶπ' ὁ ἄλλος. Ἡ καρδιά μου χτυπάει δυνατὰ...

Ἦστερα σταματήσαμε. Δὲν μπορούσαμε νὰ πάμε μπροστά. Τὰ πόδια μας καρφώθηκαν στὸ χῶμα. Μὲ τὰ βαρειὰ βουνά, μὲ τὰ μεγάλα δέντρα, μὲ τὰ μαῦρα σύννεφα, μείναμε ἀκίνητοι.

— Τὰ χεῖρια σου τρέμουν! μοῦ εἶπε ὁ ἄλλος.

— Καὶ τὰ δικά σου.

— Πού εἶμαστε;

— Δὲν ξέρω.

— Δὲν ἀκούς;

— Ἀκούω.

Τί εἶτανε αὐτὸ πού ἔκουα μὲς' στὸ σκοτάδι; Αὐτὸ μὰς ἔκανε νὰ τρέμουμε. Ἐνας θρῆνος πλατὺς ἀνέβαινε ἀπ' τὴ γῆ. Ὁ θρῆνος ἐγέμιζε τὸν κάμπο, τὸν οὐρανὸ, τὸν αἴρα. Τρυπούσε τὰ βαρειὰ σύννεφα κ' ἔδουσε ἀπάνω. Πλημμυρούσε ὅλη τὴν πλάση, ζυμωμένος μὲ τὸ σκοτάδι.

— Ἐμπρός, εἶπα στὸν ἄλλον. Προχώρησε νὰ φύγουμε. Τρέμω. Ἀκούς τί σοῦ λέω;

— Δὲν μπορῶ νὰ προχωρήσω, μοῦ εἶπ' ὁ ἄλλος.

Κάτι τι μοῦ καρφώνει τὰ πόδια μου. Τράβηξέ με.

— Δὲν μπορῶ οὔτ' ἐγὼ. Τὰ πόδια μου εἶναι κολλημένα στὸ χῶμα...

Στεκόμαστε ἀσάλευτοι. Τὰ νύχια μου εἶχανε μπεῖ στὰ κρέατά του. Ἐνωιωθὰ τὰ νύχια του πού σχίζανε τὸ κρέας μου.

— Μὴ μ' ἀφήνης.

— Σὲ κρατῶ. Σφίξε μου τὸ χεῖρι.

Τὸ αἷμα ἔτρεχε θερμὸ ἀπ' τὰ χεῖρια μας.

Ὁ θρῆνος γέμιζε τὸ σκοτάδι.

— Ὁ αἴρας τρέμει. τοῦ εἶπα. Νιώθεις τὸν αἴρα πού τρέμει τώρα;

— Ναί. Καὶ τὰ δέντρα. Βλέπεις τὰ δέντρα;

— Τὰ βλέπω. Καὶ τὰ σύννεφα ἀπάνω.

— Καὶ τὰ σύννεφα, Θεὲ μου!

οἷσα. Ἔτσι, ἔτσι καὶ σφύρνει.»

Ὁ πόθος τῆς Κατινούλας εἶτανε νὰ σφαλοῖξῃ πιά ἡ πληγὴ τῆς, νὰ πᾶν νὰ κάμῃ κ' ἓνα γύρο τὸ παιδί στὸ Χαμανοκόρφι, νὰ τὴν καιμαρώσῃ ὁ κόσμος, πού γλύτωσε, νὰ χαρῆ καὶ τὸ ζοχικό τους τάγαπημένο, προτοῦ γυρίσουνε στὸ Παρίσι. Μὰ δὲν τόφρε ἡ τύχη. Τὶς εἴκοσι ἔξη τοῦ Σταβροῦ, ὁ καλὸς μας ὁ Σεβιλιάς τῆς εἶπε πῶς στὰ τέλια τοῦ μήνα σίγουρο κὶ θὰ σφαλοῖξῃ. Δὲ σφαλοῖξε. Πάντα καὶ παντα ἔβγαζε λίγο ἐμπυο, ὑποθέτω ἐπειδὴ δὲ θὰ ξεράθηκε τὸ κομμάτι ἀπὸ τὸν οὐρητῆρα πού τῆς εἶχε ἀπομείνει, στὴ φούσκα κολλητὰ καὶ κάτω στὸ καναλάκι τῆς πληγῆς. Τί παράξενο κιάλας νὰ μὴν ξεραθῇ τέτοια πληγὴ, μὲ τὴ σαπίλα πού εἶχε μέσα; Ὁ γιατρός, τὸ πρῶτ' οὐ βγῆκε ἡ Κατινούλα στὸ ταξίδι, ἀναγκάστηκε νὰ τῆς δέσῃ τὴν πληγὴ μὲ μπαμποῦνι καὶ κολλόδιο γύρο γύρο. Διῶρισε, νὰ τὴν ἀλλαξοδένουνε μονάχα στὸ Παρίσι, χωρὶς πλοσιμάτα στὴν πληγὴ, ὡσπου νὰ σφαλοῖξῃ.

Ἐννοεῖται, τὸ ταξίδι ἐφκολα δὲν ἔγινε, ὄχι ὅμως ἕαιτίας τῆς Κατινούλας, παρὰ ἕαιτίας τοῦ περιφημοῦ τοῦ σταθμάρχου, πού ἔπασκε ἀπὸ ἄλλη ἀββῶστια, δηλαδὴ ἀπὸ πείσμα. Χρειαστικὴ ὁ Ἀντρέας νὰ γράψῃ δύο γράμματα στὸ σταθμάρχου τὸ θυμω-

μένο, νὰ τοῦ στείλῃ τρεῖς τελεγράφοις, τρεῖς τελεγράφοις καὶ δύο γραμμὰτα στὸ σταθμάρχου τοῦ Πλ... νὰ συντάξῃ μακροῦν τελέγραφο στὸ καταστημα τῆς Ἐταιρίας στὸ Παρίσι, νὰ βάλῃ σ' ἐνεργεία τὸ νομάρχου τοῦ Α... νὰ ἐνεργήσῃ στὸ Παρίσι κ' ἡ Ἄννα, γιὰ νὰ τοὺς παραχωρηθῇ ἓνα χωρίσμα τοῦ βαγονιοῦ φυλαγμένο γι' ἀστους καὶ πού νὰ μὴν υπαίτη κανένας. Μὲ ἀλλὴ δυσκολία, ἐπειδὴ βλέπεις, εἶχανε τρία μπιλλιέτα, τὸ χωρίσμα τέσσερις θέσεις, καὶ τοὺς μνηοῦσε ὁ σταθμάρχου τοῦ Μπ... πῶς ἔπρεπε νὰ πάρουνε καὶ τέταρτο μπιλλιέτο, εἰδεμὴ πού δικαίωμα; Ὁ Ἀντρέας, φυσικὰ, ζήτησε τὴ χάρη γιὰ τὴν ἀββῶστη. Δὲ βραδέσαι. Ὁ κανονισμὸς δὲ χωρατέθει, κι ἄς ἀββῶστη ὁ ἀβρωπος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πού ἔφταιγε ἡ Ἐταιρία γιὰ τὸ περιφημὸ ταξίδι τῶν τεσσάρων τοῦ Σταβροῦ, παρκαπονήθηκε δυνατὰ ὁ Ἀντρέας μὲσ' στὸ σταθμὸ τοῦ Μπ... ὅπως ξέρουμε, καὶ τώρα ἔθρισκε τὴν ἀνταμοιβή του. Σωστὸ νὰ προστέσουμε πῶς ὅστερις ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφία τὴν ἀπανωτὴ—κι ἀφοῦ τοὺς τελεγράφοις πῶς τοὺς ἀφίνας τὴν ἐρῶνη, ἐν τύχη τίποτις, τοῦ παραχωρήθηκε τὸ χωρίσμα. Μὴ σπάνης τὸ κεφάλι σου νὰ γυρέθης τάξη στὸν κόσμο.

Δὲ φαντάζεται κανεὶς τὴ χαρὰ τῆς Κατινούλας,

— Βλέπεις τὰ μακρυνὰ βουνά ;
 — Βλέπω. Ένας σεισμός τὰ ταραίζει.
 *Ο θρήνος γέμιζε τὸ σκοτάδι, σὰ βογγητὸ ἀ-
 νέμου μέσα στὸ πένθος τοῦ δάσους.
 — *Ο ἄνεμος κλαίει ;
 — *Οχι. Δὲν εἶναι ὁ ἄνεμος. *Ο ἀέρας εἶναι πε-
 θαμένος. Πνίγομαι.
 — Κ' ἐγώ. Βλέπεις ἐκεῖ κάτω ;
 — Βλέπω. Εἶν' ἕνα μαῦρο σημάδι...
 — Ένα μαῦρο σημάδι σαλεύει. Αὐτὸ εἶναι.
 — Τί εἶναι ;
 — Αὐτὸ εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ θρήνου. Αὐτὸ εἶναι.
 — Τόσο μικρὸ ; Σὰ μιὰ φούχτα χῶμα. Κι' ὁ
 θρήνος εἶναι ἀπέραντος.
 — Ναι ἀπέραντος. Πλατύτερος ἀπ' τὸν οὐρανὸ.
 — Πλατύτερος. Πιο βαρὺς ἀπ' τὰ μεγάλα
 βουνά.
 — Πιο βαρὺς... Ψηλότερος ἀπ' τὰ ψηλά δένδρα.
 — Ψηλότερος.
 — Τὸ μαῦρο σημάδι σαλεύει.
 — Αὐτὸ εἶναι. Εἶναι ἡ μαύρη πηγὴ τοῦ θρήνου.
 — Τόσο μικρὸ ; Σὰ μιὰ φούχτα χῶμα. Κι' ὁ
 θρήνος εἶναι ἀπέραντος.
 — Δὲν εἶναι μιὰ φούχτα χῶμα. Μιὰ καρδιά
 εἶναι κρυμμένη στὸ μαῦρο σημάδι. Γιὰ κύττα ! Κάτι
 σέρνεται στὸ χῶμα σὰ φίδι.
 — Δὲν εἶναι φίδι. Εἶναι μαλλιά. Τὰ μαλλιά
 σέρνονται στὸ χῶμα.
 — Κάτι χτυπάει τὴ γῆ. Τ' εἶν' αὐτὸ ποῦ
 ἀσπρίζει ;
 — Εἶναι χέρια. Δὲν βλέπεις ; Δυὸ χέρια γυμνά
 ποῦ χτυποῦν τὸ χῶμα.
 — Ναι δυὸ χέρια γυμνά. Τί θέλουν ἀπ' τὸ
 χῶμα ;
 — Δὲν ἀκούς ;
 — Ἀκούω. *Ο ἄνεμος βογγάει μέσα στὸ πένθος
 τοῦ κάμπου.
 — *Οχι δὲν εἶν' ὁ ἄνεμος. Ἡ φωνὴ φωνάζει
 κάποιον νὰ βγῆ ἀπ' τὸ χῶμα : « Ἐλα ! Ἐλα !... »
 Τὸν φωνάζει.
 — Ναι ἀκούω τώρα. Φωνάζει : « Ἐλα ! Ἐλα... »
 Τὰ χέρια χτυποῦν τὸ χῶμα. Τὰ μαλλιά σέρνονται
 χάμω. Ἡ φωνὴ φωνάζει : « Ἐλα ! Ἐλα... »
 — Καὶ δὲν ἔρχεται. Γιατί δὲν ἔρχεται ;
 — Δὲ θάρρη ποτέ.
 — Καὶ θὰ φωνάζῃ ὡς πότε ; Θεέ μου ! Τρέμω.
 — Θὰ φωνάζῃ αἰώνια...

— Μιὰ φούχτα χῶμα. Κι' ὁ θρήνος εἶναι ἀπέ-
 ραντος.
 — Δὲν εἶναι μιὰ φούχτα χῶμα. Εἶναι μιὰ
 καρδιά... Σφίξε μου τὸ χέρι. Κάνει κρῦο.
 — Εἶναι μιὰ καρδιά...
 — Τὰ χέρια σου εἶναι παγωμένα.
 — Κρυώνω. Πῶς κρυώνω !
 — Τὰ δόντια σου χτυποῦν ἄγρια. Γιατί χτυ-
 ποῦν ἔτσι τὰ δόντια σου ; Προχώρησε νὰ φύγουμε.
 *Ἐλα κοντὰ μου.
 — Ἐρχομαι. Τὰ πόδια μου εἶναι μολυβι.
 Προχώρησαμε μὲς στὸ σκοτάδι.
 — Σφίξε μου τὸ χέρι. *Ἐλα κοντὰ μου.
 Κρατούσαμε σφιχτὰ ὁ ἕνας τὸ χέρι τοῦ ἄλλου,
 τὰ νύχια μου εἶχαν μπῆ βθεῖα στὰ κριάτα του κ'
 ἐνοιωθα τὰ νύχια του νὰ σχίζουν τὴ σάρκα μου. Τὸ
 αἷμα ἔτρεχε θερμὸ ἀπ' τὰ χέρια μας.
 — Σφίξε μου τὸ χέρι, σοῦ λέω. Τρέμω...
 Τὸ αἷμα ἔτρεχε ἀπ' τὰ χέρια μας. Καὶ προχω-
 ρούσαμε στὸ σκοτάδι. Πηγαίναμ' ἐμπρός. Μονάχοι,
 ἐγὼ καὶ ὁ ἄλλος.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΠΑΡΘΕΝΙΑ

6

*Όταν ἡ τόση καλοσύνη ἐφάνη
 σὰν ὄνειρο μὲς στῆς ματιῶς τὸ βῦθος,
 οἱ κρῦφοὶ πόθοι ἀναστηθῆκαν πλήθος
 νὰ πλέθουν τῆς ἀγάπης τὸ στεφάνι.*

**Ἡ παρθενιά ἡμα ὡς στὴν ψυχὴ μας φτάνη,
 σὲ δύνεται ἡ καρδιά νὰ μένη λίθος·
 γίνεται ἡ πίκρα τῆς ζωῆς μας μῦθος,
 ὡς ποῦ καινούριος πόνος νὰ σημάνη.*

**Όμως ἡ τόση καλοσύνη ἀπόσως
 μπορεῖ ποτε καὶ πόνο νὰ γεννήσῃ,
 δὲ θὰ φολιάσῃ στὴν καρδιά τὸ μῖσος.*

**Ἐσὺς, ποῦ ἡ ἀγάπη πάντα σὺς μαγεύει,
 πέτε ἂν μπορεῖ ἡ καρδιά καινὰ νὰ κλείσῃ,
 μὰ κι ἄρχισε μὲ πίστη νὰ λατρεύῃ.*

7

*Μὲ σεβασμὸ τὰ μάτια ὡς χαμηλώσῃ
 ὄποιος τῆ δὴ ἀπ' ὀμπρός του νὰ περνῇ,
 γιατί μονάχα σεβασμὸ γεννάει
 τὸ πρόσωπο, ὅπου ἡ ἀρετὴ ἔχει ἠπλώσει*

*τὸν πῶ ὀμορφὸ τῆς Ἰσίου. Μὲς στὴν τόση
 ὑποκρισία τοῦ κόσμου ὡς προσκυνῇ*

*τὴν παρθενιά, ποῦ τὴν ψυχὴ ξεπνάει,
 καθένος μέσα του ὀμορφιά νὰ νοιώσῃ.*

*Τὸ ἀγγελικὸ τὸ πρόσωπο, ποῦ φέρνει
 στὸ νοῦ τὴν ἀνθινή ὀμορφιά τοῦ Ἀπρίλη
 μόνο σὲ κόσμον ἠθικὸ μὲ σέρνει.*

*Κι ἡμα δειλὰ χαμογελῇ τ' ἀχάει,
 θαρρῶ πῶς καθετὶ τρυφῶρα παίρνει
 τὸ φῶς, ποῦ ἡ καλοσύνη ἐδῶ ἔχει στείλει.*

8

*Λουλοῦδι τῆς χαρῆς κι ἂν σ' ὀνομάσω,
 πάλι γιὰ τὴν ἀγάπη μου εἶναι λίγο.
 Τὸ κάθε ὄρατο, ποῦ γύρευα νὰ φτάσω
 μὲς στὴ ματιὰ σου τώρα τὸ ξανοίγω.*

*Κι ἀκόμη ἂν δύνουμαι στὸ νοῦ νὰ πλάσω
 τὴν εὐτυχία, ποῦ μ' ἐδῶνα ὀμίγω,
 ὅμως μὲ τί μπορῶ νὰ παρομοιάσω
 τὸ χάρισμα τοῦ μοῦθου σου ; ν' ἀνοίγω*

*τὴν σιδερόκλειστη τῆς γνώσης θύρα ;
 Καλύτχος ἐγὼ ! ποῦ ἀπ' τῆς ματιῶς σου
 τὸ θεῖο φῶς δύναμη τέτοια πήρα,*

*ὅπου ὀδηγῶ τὸ νοῦ πέρα ἀπὸ τῆς ζήσης
 τὴν πρόσκαιρη σοφία. Στὸν ἔρωτά σου
 βρήκα τὸ μυστικὸ κλειδί τῆς φύσης.*

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

ΓΥΦΤΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Εἴτανε νύχτα· ὁ βορῆς ἐκεῖδ' τὸ βράδυ μανιά-
 ζε ἕνα γύρω· κ' ἐγὼ ἀνάλεσο τοῦ κάμπου· καθάλα
 στὸ γάδαρό μου μὲ μόνους σύντροφους δυὸ γαφύρηδες
 κοίταζα πῶς νὰ φτάσω τὸ γρηγορώτερο στὴν πόλη.
 *Ἡμουνα νιοφερμένους στὴν Ἀΐγυρτο· τὴν ἀραβικὴ
 καλά, καλά, δὲν τὴ μίλαγα· μὰ ξεχώριζα καὶ τ
 λέγανε· ἐκεῖνοι νομίζοντας πῶς δὲ νοιώθω
 — «Τὸ Χάσαν τὸν ἀδερφό μου θὰ τὸν γνώρισε»·
 πῆθανε.
 — Πῆθανε ; ζωὴ σὲ λόγου σου.
 — Νὰ ἐλεῆσῃ ὁ Μοχαμέτης τὴν ψυχὴ του.
 — Εἴταν καλὸς ἄθροπος ὁ μακαρίτης· καὶ πῶς
 τόσο ἄξαφνα ;
 — Ἀπὸ τσίμπημα σκορπιοῦ.
 — Κ' εἴταν καὶ παντρεμένος, θαρρῶ.
 — Ναι ἀφίνει καὶ δυὸ κορίτσια· τὸνα δέκα χρο-
 νῶ καὶ τ'ἄλλο δεκατεσσάρω. Ἀχ ! ὄρα μαύρη. Μὰ
 ὄχι, δὲν πῆθανε ὁ ἀδερφός μου.
 — Μὰ τὸν προφῆτη, δὲ σὲ καταλαβαίνω.

ὅταν ἀπὸ τάνοιγμένο παραθυράκι τοῦ βαγονιοῦ, εἶδε
 ἀπὸ μακριὰ τὴ Μοιρίτα καὶ τὸν Ἀντρέα ποῦ τὴν
 προομιάνανε στὸ φιχτίμι τοῦ Πλ... , γιατί ἐρχότανε
 ἡ Κατινούλα μὲ τὴν Ἀγγελικὴ ἀπὸ τὸ Μπ... , μον-
 νάχες οἱ δυὸ τους στὸ χῶρισμά τους τὸ πολυσυζητη-
 μένο. Δίκιο εἶχε καὶ πάλι ὁ κ. Σεβιλῆς. Τὸ ταξίδι
 διασκεδάσει τοὺς ἀββῶστους. Ἐκείνη ποῦ στὴν Κλι-
 νικὴ μιλοῦσε ἀκόμη μὲ κάποιον κόπο, δὲν ἔπαθε
 τώρα ἡ γλωσσίτσα τῆς νὰ τρέχῃ βροχνιασμένη σὰ
 φτάσανε, τόσο μορολογεῦσε καὶ γελοῦσε καὶ δὲν τέ-
 λειωνε. Ἡ ὄρεξή τῆς, ἐρεῖτη θεριοῦ, ποῦ ἔλεγε ἡ
 Ἀγγελικὴ. Τί δὲν ἔφαγε στὸ τραῖνο ; Καὶ τὰ μά-
 γουλά τῆς ὀλοκόκκινα, παχιά παχιά καὶ στοργυ-
 λωμένα. Τί τὰ θές ; Ἀναστημένη. Κοίταζε τὴ Μοι-
 ρίτα, κοίταζε τὸν Κύριο, καὶ θάρρει πῶς ἀπὸ τὰ
 μάτια τους τῆς κατέβαινε στὰ σπλάχνα ζωὴ. Σ'
 ἀφτὸ ἴσως καὶ νὰ μὴν ἔκανε λάθος ἡ Κατινούλα· τὸ
 εἶχε μέσα του ὁ Ἀντρέας θέληση γερῆ, ἀκλόνητη
 θέληση, νὰ βάλῃ τὰ δύνάτα δυνατά, νὰ περατώσῃ
 τὸ ἔργο του, νὰ τὴ γλυτώσῃ ὀλοτελα τὴν Κατι-
 νούλα.

Δίχως εἰρωνεία θὰ τὸ ποῦμε· γιὰ νὰ τὸ κατα-
 φέρῃ ὁ Ἀντρέας, ἀναγκάστηκε νὰ παλέψῃ μὲ τοὺς
 γιατροὺς τοὺς ἴδιους, καὶ τὸ κατάλαβε, μόλις ποῦ

πάτησε στὸ Πικρίσι. Τῆς πρῶτες μέρες, πηγαίνανε
 τὰ πράματα βολοῖ. Τὴν κεριακὴ βράδι, σὰ φτάσα-
 νε σπῆτι, ἔμπασε ἀμέσως τὴν Κατινούλα στὴν τρα-
 πεζαρία, γιὰ νὰ πάρῃ ἀέρα ἡ φαντασία τῆς μὲ τὴν
 ἐλπίδα πῶς νὰ, καὶ θὰ σερβίρῃ ἀκόμη σὰν καὶ πρῆ.
 Στὸ σημειωματάρι του, ὅπου προτοῦ πλαγιασθῆ ἔβα-
 ζε τὰ καθέκαστα τῆς μέρας, ἔβαλε καὶ τὴν ἀκό-
 λουθη σημειωσοῦλα γιὰ τὴν ἀββῶστη· «Γιατρεμένη.
 Πλυτωμένη». Τὴ δευτέρα, μὲ προθυμιά μεγάλη, ἔ-
 στειλε τοῦ κ. Σεβιλῆ χίλια διακόσια φρ. χρ. — γιὰ
 τοὺς κόπους του — καὶ λιγάκι πῶ ὕστερα ἑξακόσια
 φρ. χρ. τῆς Βιχτώριας γιὰ τὴν Κλινικὴ, ἕνα μῆνα
 καὶ παραπάνω ποῦ καθῆσε ἡ Κατινούλα, ἡ Ἀγγε-
 λικὴ κι ὁ ἴδιος. Μαζὶ, χίλια ὀχτακόσια φρ. χρ. ποῦ
 τοῦ κόστισε ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀθρώπου, ἐνῶ λογαρίαζε πῶς
 στὸ Πικρίσι θὰ τοῦ κόστιζε τὸ χειροῦργημα ἕξη χι-
 λιάδες φρ. χρ., χῶρια τὰ ἐξῶδα τῆς Κλινικῆς. Κ'
 ἔπρεπε ἀκόμη, ὅπως εἶδαμε, νὰ βρῆ χειροῦργο νὰ
 θελήσῃ νὰ κάμῃ τὸ χειροῦργημα.

Λοιπὸν τὸ κέφι τοῦ ὁ κ. Ἀντρέας ποῦ τὰ κα-
 τάφερε τόσο λαμπρά, τόσο ταχτικά, καὶ δὲν τοῦ ἀ-
 πόμνησκε τώρα παρὰ νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν ἀνάβρωση
 τῆς Κατινούλας. Τὴ σηκώσανε τὴ δευτέρα, τὴ ση-
 κώσανε τὴν τρίτη, ἔντεκα τοῦ Ἀη Δημήτρη, τὴ ση-

κώσανε καὶ τὴν τετάρτη. Ἐλεγε μάλιστα ἡ Ἄννα
 πῶς ἀχαμνὸ δὲ θῆτανε νὰ τὴν ἀφήσουνε τάπογεμα
 στὸν μπαξέ, μὲ τὴν καλοκαιριά καὶ μὲ τὴ ζέστη,
 ἀφῶ τῆς τὸ παραγγέλνανε καὶ στὸ Μπ... νὰ δου-
 λέβῃ τὸ πλεμόνι τῆς στὴν καθάριο τὸν ἀέρα. Ὁ
 Ἀντρέας, ποῦ τὰ παθήματα πῶς τῶρα τοῦ γεννήκα-
 νε μαθήματα, εἶχε καταντήσει ἀκόμη πῶ μεθοδικός,
 πῶ γεωμετρικός ἀπὸ πρῶτα κ' ἡ γεωμετρία του
 ἀρχίζε νὰ μετρᾷ μὲ τὸ διαβήτη τὰ καθέκαστα τῆς
 ὑγείας. Προσεχτικὸς, τί νὰ τὰ μασοῦμε ; ὅσο φαν-
 τάζεσαι. Γι' ἀφτὸ τύχαινε κίβλας νὰ τὸν περγελοῦνε
 σπῆτι μιὰ σταλιά. Δὲν τοῦ ἔστρεγε διόλου ὁ μπα-
 ξές. Μὰ τί νὰ πῆ ; Μπορεῖ πάλι νὰ τῆς εἶναι καὶ
 χρῆσιμο, νὰ τῆς εἶναι τὸ ὑπαιθρο ἀναγκαῖο. Ὑπαι-
 θριάστηκε ὅμως φαίνεται μὲ τὸ πικραπῆνω. Ἦρθανε
 καὶ βίζιτες. Τὴν ὄρα τοῦ δειλινοῦ, τέσσερις ἡμισυ,
 φοβερά κουρασμένο τὸ κορίτσι. Τὴν ἀβριανή, τὸ βρά-
 δι, δεκτρεῖς, ἡ θερμοκρασία 38°2. Τί τρέχει ; Τὸ
 κρῦο ἢ τίποτις ἄλλο ; Τῆς πονοῦσε ἡ πληγὴ τῆς,
 καὶ τὸννοιωθε. Ἴσως κ' ἡ θέρμη ἀπὸ καῖ. Συνηθίζου-
 νε οἱ χειροῦργοι, κατόπι ἀπὸ τὸ κόψιμο, νὰ δένουνε
 ἀπὸ μέσα ἀποκομμένο τὸ μέρος, εἰδημὴ ἐννοεῖται
 θάρρει ὀλοένα τὸ αἷμα. Τὰ δεσμάτα, ὁ κ. Σεβι-
 λῆς τῆκανε μὲ κλωστίτσες μεταξίνιες, κ' ἔτσι, μὲ